

LÄTT ATT ÄLSKA BUENOS AIRES

Buenos Aires är tango, fotboll och bra kött – och mycket, mycket mer. Latinamerikas mest europeiska storstad är brokig, promenadvänlig och social, och har mycket att bjuda på strax bortom klchéerna.

TEXT DAVID BERILJUND BILD DAVID BERILJUND

BUENOS AIRES BUSSAR FORSAR FRAM i flock på avenyerna och viker av på tränga gator, mönsterlackade, varje linje med sitt eget färgmönster. Jag tränger mig upp på 55-an mot Parque Centenario, chauffören frågar om alla är på. "Nu stänger jag dörren." För en peso och tjugofem centavos (knapp två svenska kronor) åker jag hela vägen.

Man kan åka taxi – de är många, billiga och ofta lediga – eller tunnelbana. Men bussarna säger mer om Buenos Aires. Här står jag mitt bland stadens människor, språk och vanor, och får se kvarter efter kvarter, resan blir en social upplevelse, och ett litet äventyr – chauffören accelererar och bromsar in som om varje rödljus och hållplats vore oförutsedda. Om bussen är i tid vet man inte, för det finns inga tidtabeller. Men jag kommer fram.

"Åh, Buenos Aires", säger folk innan jag åker iväg, "det är europeiskt... lite som Barcelona". Nej, det här är Sydamerika. Det europeiska arvet finns i både arkitektur och människors släkthistorier, men vi är långt från europeisk centralplanering. "Man känner hur staden bygger sig själv", säger en kompis på besök, och det gör den med rå betong, bolivianska byggarbetare och

snabb finish. Nytt trängs in bland det gamla, brokigheten är fundamental, hård och snygg. Buenos Aires är inte "mysigt", restaurangerna har lysrör, inte stearinljus. När en känslig nordbo klagar lite över gatubuller och gissel rycker Buenos Aires-bon-porteñon på axlarna: "det är stadens musik". Buenos Aires är en stor stad, och med någonstans mellan 12 och 17 miljoner invånare i storstadsområdet (siffrorna varierar och är osäkra) självklart också stökig.

Men den är tillgänglig och levande. Inte bara i något centrum: gå bara ut genom dörren! Gathörnen är som små torgr, på kaféerna där serverar mozos, oftast äldre män i vita skjorta och väst, med stil och värdighet. Barn går från skolan i vita rockar, i tidningsståndet bjuder försäljaren på en analys av de senaste politiska turerna runt landets politiska nav, La Presidenta Christina. Tonåriga pizzabud på moped kryssar fram genom den larmande, stillastående trafiken – inte längre läge för bussresa, alltså.

I LOS ANGELES ELLER SÃO PAULO skulle rådet vara: stanna hemma. Här är det bara att gå.

Med bra karta och öppna ögon, trottoarerna har hål och bilförarna släpper inte fram fotgängare frivilligt, orienterar man sig lätt och kan upptäcka staden till fots. Kanske in mot monumental-aveny 9 de julio, presidentpalatset och affärs-gatan Florida eller genom de judiska och arabiska basarkvarteren i Once. Eller till museerna i Östermalmsslika Recoleta. Kan man inte spanska räcker kroppsspråk och engelska långt, precis som trottoarerna: staden tar inte slut, och det går bra att ta sig lite utanför turistmallarna.

Klchéerna om Buenos Aires är annars tydliga.

Som besökande utlänning ska man bo i stadsdelen Palermo, äta kött och se tango och fotboll. Det där riskerar att dölja allt annat som finns. Okej, till fotbollen finns inte så många alternativ, men stadsdelar att bo i och kultur att ta del av saknas inte. Och lika bra som nötköttet är frukten och grönsakerna som varje kvarters fruktbutik säljer.

STADSDELEN LA BOCA är ett "måste". Turistbussarna kör direkt till det lilla Caminitodistriktets fyra gator, fulla av inaktsare och tangoorkestrar på repeat. Tar man i stället buss 64 kan man kliva av mitt i La Boca. "Osäkert", varnar många – men försiktig får man vara överallt i en storstad, och det blir klart intressantare att få se både lite sliten nutid och en av Buenos Aires största fotbollsarenor innan man går in i den bjärt målade fattighistorien.

Recoletakyrkogården och Evita Peróns grav är också ett besöksmål med ikonstatus, väl värt en runda. Men tangoikonen Carlos Gardel lig-

GATUKONST. I stadsdelen Palermo.

FN-PÄRKEN. Floralis Genérica, den enorma metallblomman, i Plaza de las Naciones Unidas är modern och går samtidigt väl in i Buenos Aires arv av monumentalkonst och -arkitektur.

ger på Chacaritakyrkogården, precis som runt en halv miljon andra – det är som en hel, stillsam stadsdel, med familjemausoléeer, öppna fält och nischgravar flera våningar under marknivå. Ovanför flyger örnnarna.

Och i parkerna flockas små papegojor i träden. På väg in i Palermo skogen en söndageftermiddag hör jag deras kraxande blandas med skallen från glada hundar och ropen från försäljare som går runt med stora korgar fulla av empanadas och medialunas, småpajerna och croissanterna. Man plöcker ihop en scen efter en festival, och på gräsmattorna sitter människor, delar den argentinska nationaldrycken mate och ser på lindansare och inlinevittuoser, på löpare och familjer som hyrt stora trampbilar eller helgpromenar några varv runt dammen och rosenträdgården.

BARA NÅGRA HUNDRA METER BORT flyter Río de la Plata. Man får ta sig under ett par motorleder och förbi en flygplats för att komma dit, men det är värt det: floden är vid som ett hav och silverbrunt skimrande i solskenet.

Jag går strandpromenaden, Costanera norte, förbi båtar, och fiskare som lugna väntar vid sina spö. Det är lite skräpigt, ändå storslaget – så är Buenos Aires: vackert och sköttigt, opusats och med stil. Massor av fantastisk mat och lukten av sopor på gatan. Fast några steg bort försvinner den i en doft från ett av gatornas alla träd, eller i en svag doft av klor från den morgontvättade trottoaren. Buenos Aires lever, och stoltheten syns i hållningen, inte i ytan.

FAKTA OM BUENOS AIRES ▶

I NÄSTA NUMMER

TOKYO är inte bara high tech och skyskrapar. Följ med till stadsdelen Shimokitazawa som är japanernas egen favorit.

PARQUE 3 DE FEBRERO. Eller Palermo skogen som den kallas.

TANGO

Strunta i tangoshowernas stora gester. Gå till en milonga i stället, där folk – stjärnor och nybörjare – dansar in-nerligare. På Villa Malcom (Avenida Córdoba 5064) eller La Catedral de tango (Sarmiento 4006) kan man se och njuta – eller komma tidigt och prova på själv. Och på CAFE (Sanchez de Bustamante 764) spelar Orquesta Típica Fernando Fierro varje vecka tango så svetten lackar.

MARKNAD

Stadsdelen San Telmo antikmarknader (på Defensa) är bra. Och berömda: på söndagar syns inte varomhelst allt folk. Då är det bättre att gå till parkernas ferias: i Parque de los Andes (stadsdelen Chacarita), Parque Centenario (Caballito) eller vid Plaza Belgrano finns rena loppisgröjor, massproducerad plast och antikfynd i stånden bredvid varandra. Konsthantverksmarknaden utanför Recoletakyrkogården är mer renodlad.

MAT

Buenos Aires är saftigt och sött: glaset är värd hela resan, här finns världens bästa grillad med bröd – choriipan – och bra kött överallt. På Club Erros (Urquiza 1599) råder lokalt 70-tal, med lysrör i taket och handboll i rummet intill. Avslappnade Las Pizarras (Thames 2296) erbjuder variation när man tröttnat på grillat.

Las Violetas (Avenida Rivadavia 3899) är ett tjugigt hörncafé med vitskjortade servitörer och fina bakverk. Florentina (Solér 4501) är personligare och har bättre kaffe – det argentinska kaffet är annars ofta svagt, och sötat redan vid matningen.

LAS VIOLETAS. En mozo på den klassiska cafeterian.